

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Development of Supplementary Reading Books on Tittle Economics for life
Sufficiency Economy Using Practice Model Analytical Thinking in Social Studies
Religion and Culture Group Learning for Mathayomsuksa 3 Students

ยงยุทธ สิมสีพิมพ์¹

Yongyoot Simseephim¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านผักตบประจานกุล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและทดสอบหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 เล่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความแตกต่างใช้ t-test Dependent Sample

ผลการวิจัย พบว่า 1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.41/85.27 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.6895 3) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: หนังสืออ่านเพิ่มเติม / เศรษฐกิจพอเพียง / แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ / กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

¹ Ph.D., ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผักตบชวาประชาอนุกุล อำเภอหนองหาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 อีเมล: s.gungging@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to 1) Develop the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy using practice model analytical thinking in social studies religion and culture group learning for Mathayomsuksa 3 students with efficient criterion 80/80 2) Study the effectiveness index the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy using practice model analytical thinking in social studies religion and culture group learning for Mathayomsuksa 3 students. 3) compare the students learning achievement between pretest and posttest using the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy using practice model analytical thinking in social studies religion and culture group learning for Mathayomsuksa 3 students, and 4) Study the students satisfaction with the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy. The sample of this research consisted 22 students from the class of Mathayomsuksa 3 students studying in the academic year 2019 in Ban Paktob Prachanukul School. The research design was the one-group pretest-posttest design. The research instruments were the supplementary reading books, academic achievement test, and satisfaction survey. The collected data was analyzed by Percentage, mean ($\bar{X}$) standard deviation (S.D.) and t-test dependent.

The results of this study indicated as follows: 1) The efficiency value of the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy was 86.41/85.27. 2) The effectiveness index was 0.6895. 3) The students learning achievement through the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy was significantly higher after the experiment at .01 level, and 4) The students satisfaction with the supplementary reading books of an economics for life sufficiency economy was at the high level.

KEYWORDS: the supplementary reading books/ sufficiency economy/ practice model analytical thinking/ social studies religion and culture group learning

บทนำ

ความคิดมีความสำคัญมากถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของบุคคลก็ว่าได้ เพราะความคิดเป็นสิ่งที่นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติ ถ้าทุกคนเป็นคนที่คิดแต่สิ่งดี ๆ คิดในสิ่งที่ถูกต้อง ทั้งตามหลักวิชาและคุณธรรม คำพูดและการกระทำก็เป็นไปในทางที่ดีที่เจริญ แต่ถ้าคิดไม่ดี ไม่ถูกต้อง คำพูดและการกระทำก็อาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหาย ทั้งแก่ตัวเองและส่วนรวมได้ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 (2549: 202) ทรงมีพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2540 ความว่า “...ความคิดนั้นสำคัญมาก ถือได้ว่าเป็นแม่บทใหญ่ของคำพูดและการกระทำทั้งปวง กล่าวคือ ถ้าเราคิดดี คิดถูกต้อง ทั้งตามหลักวิชาและคุณธรรม คำพูดและการกระทำก็เป็นไปในทางที่ดีที่เจริญ แต่ถ้าคิดไม่ดี ไม่ถูกต้อง คำพูดและการกระทำก็อาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหาย ทั้งแก่ตัวเองและส่วนรวมได้ ด้วยเหตุนี้ ก่อนที่บุคคลจะพูดจะทำสิ่งใด จำต้องหยุดคิดเสียก่อนว่า กิจที่จะทำ คำที่จะพูดนั้น ผิดหรือถูก เป็นคุณประโยชน์หรือเป็นโทษเสียหาย เป็นสิ่งที่ควรพูด ควรกระทำ หรือควรงดเว้น เมื่อคิดพิจารณาได้ดังนี้ก็จะสามารถยับยั้งคำพูดที่ไม่สมควรหยุดยั้ง การกระทำที่ไม่ถูกต้อง พูดและทำแต่สิ่งที่จะสัมฤทธิ์ผล เป็นคุณ เป็นประโยชน์ และเป็นความเจริญ...” นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 (2549: 197) ยังทรงมีพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม 2534 ความว่า “...การคิดพิจารณาและวิเคราะห์วิจารณ์กรณีต่าง ๆ ให้ได้ถูกถ้วน ตามเหตุตามผลและความเป็นจริงนั้น บุคคลจำเป็นต้องฝึกจิตใจให้มีปกติ หนักแน่นและเป็นกลาง พร้อมทั้งฝึกกระบวนการคิดให้เป็นระเบียบ ใฝ่ก่อน ทั้งนี้เพราะจิตใจที่ไม่หนักแน่นเป็นกลาง เป็นต้นเหตุให้เกิดอคติหรือการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง อันเป็นตัวการสำคัญที่นำความคิดวิจารณ์ของบุคคลให้ผิดมน ผิดพลาดไปจากเหตุผลและความเป็นจริง ส่วนความคิดอ่านที่ไม่เป็นระเบียบนั้น เป็นต้นเหตุของความลังเลสับสนและวุ่นวายใจ ทำให้บุคคลไม่สามารถจะคิดอ่านทำการใด ๆ ให้ถูกต้องตามขั้นตอน และสำเร็จเรียบร้อย โดยไม่ติดขัดได้...” จากพระบรม

ราโชวาทดังกล่าว สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นสิ่งที่ใช้เป็นมาตรฐานของการวัดผลทางสติปัญญาและการกระทำของมนุษย์ ซึ่งมีสาระสำคัญอยู่ที่ความสมบูรณ์ถูกต้องของการใช้เหตุผล และการตัดสินใจต่าง ๆ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (2549: 189) ยังทรงมีพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2515 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2516 ซึ่งสามารถนำมาสรุปเกี่ยวกับเรื่องของความคิดวิเคราะห์ และการใช้ปัญญา ความว่า “...ทุกคนจำเป็นต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาการกระทำของตนให้รอบคอบอยู่เสมอ ระวังการกระทำทุกอย่างด้วยเหตุผล ด้วยความมีสติ และด้วยความรู้ตัว เพื่อเอาชนะความชั่วร้ายทั้งมวลให้ได้โดยตลอด และสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จที่แท้จริง ทั้งในการงานและการครองชีวิต...” จะเห็นได้ว่าพระราชดำรัสดังกล่าวยังคงทันสมัยอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันเราอยู่ในยุคของคอมพิวเตอร์และข้อมูลสารสนเทศ ในแต่ละวันมีข้อมูลข่าวสารผ่านเข้ามามากมาย ตัวเราในฐานะผู้บริโภคจะต้องตระหนักได้ว่า ข้อมูลเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อเราเพียงใด ถ้าเราวิเคราะห์ไม่เป็น เราอาจจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากผิดพลาด และอาจเกิดความเข้าใจสับสนระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องเท็จ หรือไม่เราก็อาจจะจมนอยู่ในทะเลของข่าวสารไม่สามารถขึ้นฝั่งได้ (วนิช สุธารัตน์, 2547: 123) เพราะฉะนั้นถ้าเรารู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุและมีผลและมีสติเราย่อมจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสามารถในการคิดเป็นลักษณะพิเศษของมนุษย์ เป็นสิ่งมหัศจรรย์ประการหนึ่งที่แยกมนุษย์ออกจากสัตว์อย่างชัดเจน สัตว์เพียงแต่ดำเนินชีวิตตามสัญชาตญาณแห่งความอยู่รอดเท่านั้น แต่มนุษย์สามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ เนื่องจากมีความสามารถในการคิด หากมนุษย์ปราศจากการคิด ชีวิตมนุษย์จะนิ่งสนิทไร้ซึ่งการเปลี่ยนแปลง เราทุกคนจะกลายเป็นคนที่ดำเนินชีวิตไปตามสัญชาตญาณ ไม่ต่างกับสัตว์ประเภทหนึ่งที่กิน นอน และทำสิ่งต่าง ๆ ตามแรงกระตุ้นของร่างกายไปเพียงวันๆ และจะทำให้มนุษย์ในทุกวันนี้มีลักษณะเหมือนมนุษย์เมื่อ 5,000-6,000 ปีก่อน คือไม่มีหนังสือ ไม่มีรถยนต์ ไม่มีบ้าน และจะไม่เห็นสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น หรือมีการพัฒนาใด ๆ เมื่อเวลาผ่านไป ความสามารถในการคิดทำให้มนุษย์มีความเป็นมนุษย์ สามารถแก้ปัญหาให้ตนเองได้ สามารถคิดสร้างสรรค์เครื่องทุ่นแรง สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ได้ สามารถสร้างความสุขให้แก่ตนเอง และสามารถปกป้องตนเองให้พ้นจากภัยธรรมชาติได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2556: 78) ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ระบุเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560: 18) จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้ประชาชนในชาติได้ใช้ความคิดเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 24 ความว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง...ฝึก

ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา....จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 8-9) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ กล่าวคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และที่สำคัญได้ให้ความสำคัญกับการคิด โดยได้กำหนดให้เป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในข้อ 2 กล่าวคือ ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 3, 4) นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดจุดหมายของหลักสูตร เป็นคุณลักษณะของผู้เรียน... ข้อ 2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า ...ข้อ 4 มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำเนินชีวิต กำหนดเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 2) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนให้ได้ตามที่สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติ (กรมวิชาการ, 2545: 4) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 45) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้เรียน...มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมาย คาคการณ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ประการแรก ด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของวิชาต่าง ๆ ในสังคมศาสตร์ได้แก่ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อม รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนาตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละชั้นในลักษณะบูรณาการ ประการที่สอง ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะและกระบวนการต่าง ๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ และทักษะทางสังคม เป็นต้น ประการที่สาม ด้านเจตคติและค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาเจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักฟังตนเอง เชื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติแห่งตน มี

นิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดีมีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม มีความผูกพันกับกลุ่มรักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมศรัทธาในหลักธรรมของศาสนาและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ทักษะ ค่านิยมและเจตคติที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัยมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ เมื่อมองในภาพรวมพบว่าความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาประกอบในด้านการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคมที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดี ตลอดจนการนำความรู้ทางจริยธรรมหลักธรรมทางศาสนาที่พัฒนาตนเองและสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ใช้ภาษาในการให้เหตุผลและแก้ปัญหาปกป้องรักษาวัฒนธรรมให้คงไว้ การพัฒนาทักษะทางภาษาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ การอ่าน เขียน พูด ฟังวรรณกรรมต่าง ๆ จะช่วยเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เรียนได้เข้าใจโลกด้วยการศึกษาวรรณกรรมเหล่านี้ในเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม วรรณกรรมจากสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของผู้เรียนมีมากมายที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาได้ นอกจากนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนศิลปะ ศิลปะจะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจมุมมองต่าง ๆ เกี่ยวกับโลก งานศิลปะสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงของสังคม การเมือง เศรษฐกิจในยุคสมัยต่าง ๆ สะท้อนความคิดจิตวิญญาณความหวังของมนุษยชาติ ตลอดจน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนคณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการตรวจสอบและแก้ปัญหาต่าง ๆ ผู้เรียนได้ใช้แนวคิดทางคณิตศาสตร์ในการจัดระบบวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญกับเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหา ประกอบกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนวิทยาศาสตร์ คือ การสำรวจองค์ประกอบทางการเมือง เศรษฐกิจและทางกายภาพและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องและที่ปรากฏในสังคมที่อาศัยอยู่ การเรียนวิทยาศาสตร์เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการศึกษาโลกทั้งทางกายภาพ และสังคม การตรวจสอบผลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนสุขศึกษาและพลศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเจตคติ ค่านิยม จริยธรรม และวิธีการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการแก้ปัญหา และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงได้กับการเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ จริยธรรม คุณธรรมในการทำงานสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่การเรียนแต่ในเนื้อหาความรู้ แต่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นนักวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา นำความรู้ไปใช้ใน

สถานการณ์ต่าง ๆ ได้จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจความเป็นไปในสังคมและในโลก พิจารณาวามมนุษย์พูด เขียน ประเมิน คำนวณ สร้างจินตนาการต่อสู้และพากเพียรพยายามในเรื่องต่าง ๆ กันอย่างไรสังคมศึกษาเชื่อมโยง กิจกรรมที่มนุษย์ทำ โดยเน้นทั้งเรื่องวรรณกรรม ศิลปะ เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ ทั้งในอดีตปัจจุบันและในอนาคต เข้าด้วยกัน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2548: 10,14) ได้สรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ.2544-2548) โดยพิจารณาจากร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับดี จำแนกตามมาตรฐานและจังหวัด ในส่วนของจังหวัดอุดรธานี พบว่า มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ได้ระดับดีเพียงร้อยละ 9.19 เมื่อพิจารณาการจำแนกตามมาตรฐานและเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ระดับดีเพียงร้อยละ 8.79 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ทั้งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่ำกว่าระดับดีลงมาคิดเป็นร้อยละ 90.81 ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ต่ำกว่าระดับดีลงมาคิดเป็นร้อยละ 91.21 จากผลการประเมินดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนยังขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่มาก สอดคล้องกับผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียนบ้านผักตบประจานกุล (2561: 26) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับดีขึ้นไป ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวนร้อยละ 75 ส่วนจำนวนร้อยละ 25 อยู่ในระดับผ่าน ซึ่งโรงเรียนต้องนำไปพิจารณาดำเนินการแก้ไข

อย่างไรก็ตาม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554: 44) ได้รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านผักตบประจานกุล อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ (ได้คะแนน 1.48 คะแนน จากคะแนนเต็ม 2.50 คะแนน) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้เสนอแนะสำคัญเพื่อการพัฒนา กล่าวคือ มาตรฐานด้านผลการจัดการศึกษา ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่าควรได้รับการสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่อง และครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดให้หลากหลาย เช่น การทำโครงการ การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ การเขียนเรื่องสั้น การเขียนเรื่องจากภาพ และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านสื่อการสอนให้มากขึ้น ทั้งสื่อเทคโนโลยี และสื่อธรรมชาติ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ส่วนมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรมีการออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลให้หลากหลายและให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ครูควรจัดการสอนซ่อมเสริมให้สม่ำเสมอและต่อเนื่อง และครูควรประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน และให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองและนำมาใช้ปรับปรุงและ

พัฒนาตนเอง และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านผักตบชวาประชาอนุกุล (2561: 6) โดยภาพรวมมีระดับผลการเรียนเฉลี่ย กล่าวคือ ระดับ 4 ร้อยละ 0 ระดับ 3.5 ร้อยละ 0 ระดับ 3 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ระดับ 2.5 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 ระดับ 2 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ระดับ 1.5 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 ระดับ 1 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ระดับ 0 ร้อยละ 0 และ ร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14

ผู้ศึกษาในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านผักตบชวาประชาอนุกุล และทำหน้าที่ครูผู้สอนสาระ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ศึกษาจะต้องสร้าง นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะนำไปสู่ปรับปรุงแก้ไขให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ สูงขึ้น โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความ เข้าใจ มีความสามารถในการใช้กระบวนการทางปัญญาที่มีคุณค่าของมนุษย์ เป็นความคิดที่เต็มไปด้วยสาระมี คุณภาพ แสดงออกมาในลักษณะของการให้เหตุผล และการตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยความสมบูรณ์เพียบพร้อมทางด้าน สติปัญญา รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้นอย่างกว้างขวางมากขึ้น ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่ จะช่วยส่งเสริมให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น มีความคิดวิเคราะห์กว้างขวางขึ้น ทำให้ การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผักตบชวาประชาบาล อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านผักตบชวาประชาบาล อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 เล่ม คือ เล่มที่ 1 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เล่มที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน และการกำหนดราคา เล่มที่ 3 เงินเฟ้อ เงินฝืด เงินดิ่ง เล่มที่ 4 ทรัพยากรที่จำกัด และเล่มที่ 5 เศรษฐกิจพอเพียง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนำคะแนนเฉลี่ยในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนมาคิดเป็นร้อยละ แล้วเปรียบเทียบกับร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ 80/80 โดยใช้ร้อยละ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556: 8-9) 2) วิเคราะห์ความก้าวหน้าในการเรียนโดยการหาค่าดัชนีของประสิทธิผล (E.I.) ตามวิธีของโฮปแลนด์ (Hovland) (เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี, 2545: 32) โดยใช้ร้อยละ 3) วิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test for dependent samples และ 4) วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการ

เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.41/85.27
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.6895
3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.41/85.27 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หมายความว่า นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ย จากการทำแบบฝึกหัด/กิจกรรมหลังทำการสอนตามหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกครั้ง รวมกันของนักเรียนทั้งหมดมีค่าเท่ากับร้อยละ 86.41 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนทั้งหมดมี

ค่าเท่ากับร้อยละ 85.27 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นไปตามแนวคิดของ วณิช สุธาร์ตน์ (2547: 135 อ้างอิงจาก สกศ, 2540: 161) ที่ได้สรุปไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ใช้วิธีการคิดในหลายด้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ กล่าวคือ สามารถปฏิบัติงานอย่างมีหลักการและเหตุผล และได้งานที่มีประสิทธิภาพ สามารถประเมินงานโดยใช้กฎเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล สามารถประเมินตนเองอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างดีอีกด้วย ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ค้นหาความรู้ ทฤษฎีหลักการตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมาย ตลอดจนการหาข้อสรุปได้ดี ช่วยให้ผู้คิดสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง จนถึงขั้นมีความสามารถเป็นนายของภาษาได้ ช่วยให้คิดได้อย่างชัดเจน คิดได้อย่างถูกต้อง คิดอย่างกว้าง คิดอย่างลึก และคิดอย่างสมเหตุสมผล ช่วยให้เกิดปัญญา มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตา และมีบุคลิกภาพในทางสร้างประโยชน์ต่อสังคม และช่วยให้พัฒนาความสามารถในการเรียนตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคสารสนเทศและเทคโนโลยี และสอดคล้องกับศูนย์ศึกษาการคิดวิเคราะห์แห่งสหรัฐอเมริกา (Center for Critical Thinking, 1996: 26-27) ที่สรุปไว้ว่า การคิดวิเคราะห์จะเกิดความสุขสมบูรณ์ได้นั้น นอกจากจะต้องอาศัยความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องแล้ว เรื่องของเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อการวิเคราะห์ก็มีความสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน โดยที่องค์ประกอบทั้งสองส่วนนี้จะทำงานประสานสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนในทุก ๆ ขั้นตอนของกระบวนการคิดวิเคราะห์

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชนิภรณ์ วงษ์กลม (2555) ที่พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุดวัฒนธรรมพื้นบ้านตำนานพื้นเมือง เรื่อง ฮีตสิบสอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.60/83.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์ (2554) ที่พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “สกลนครบ้านเกิด” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.67/82.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทรี เอ็นดูราษฎร์ (2555) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดห้วยโป่ง มีประสิทธิภาพ 81.37/92.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมดี ผุงพิลา (2555) ที่พบว่า พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด เมืองคนดีโคกศรีสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.27/85.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนชพร ท่าใหญ่ (2557) ที่พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมความจริงเสมือน เรื่องบทสวดมนต์ ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมากและด้านเทคนิคมีคุณภาพอยู่ในระดับดีและมีประสิทธิภาพ 83.33/84.67 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัณท์รี วรอาจ (2557) ที่พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีความจริงเสมือน เรื่องประเทศสิงคโปร์ ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยด้านเนื้อหา มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และด้านเทคนิคมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมีประสิทธิภาพ 92.14/91.42

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมของ ประทีป ศรีวุ่น (2554) ที่พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ท่องแดนปากพะยูน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยรัฐ ปทุมา (2554) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ยลแปลงยาว ถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา ลอมไธสง (2554) ที่พบว่า ความถูกต้องของเนื้อหาสาระในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท่องเที่ยวเขาฉกรรจ์ฉันสุขใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสระแก้ว มีความถูกต้องร้อยละ 100 ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประเมินโดยครูผู้สอนคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

2. ดัชนีประสิทธิผลหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ ค่าดัชนีประสิทธิผลหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.6895 แสดงว่า หลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.95 หมายความว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความก้าวหน้าในการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 68.95 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ที่ดีต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน ฉะนั้น ครูต้องจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์เตรียมไว้แต่ละบทเป็นบท ๆ ไป หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ที่ดีต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ดีขึ้น และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นตามระดับชั้นของนักเรียน ต้องเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน ไม่ควรวัดความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว และหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ต้องไม่มีลักษณะอย่างข้อสอบทั่ว ๆ ไป ที่มุ่งวัดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้แล้วเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องมีลักษณะที่จะเร้า ยั่ว จูงใจให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ได้พิจารณา และได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและรวมถึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนขพร ท่าใหญ่ (2557) ที่พบว่า ดัชนีประสิทธิผล

ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมความจริงเสมือน เรื่องบทสวดมนต์ ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .70

3. ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เนื้อหาสนุกสนาน ชวนให้ติดตาม รูปเล่ม ภาพ อักษร ให้เหมาะสมกับวัยและความชอบของเด็ก มีความสวยงาม ชัดเจน น่าสนใจช่วยให้เด็กรักหนังสือ อยากอ่านหนังสือ โดยไม่ต้องมีคนคอยบังคับให้อ่าน และเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ ข่าวสาร ความคิด คุณธรรมที่ดีสำหรับเด็กเพื่อที่จะนำไปประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับจินตนา ไบกาซูยี (2550: 61-62) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เกณฑ์หนังสือที่ดีนั้นมี 4 ประการ คือ 1) เนื้อเรื่องมีสาระสนุกสนานตื่นเต้น น่าสนใจ ให้ความรู้และความเพลิดเพลินส่งเสริมจินตนาการสอดแทรกคุณธรรม ค่านิยมที่เหมาะสมของสังคมตามวัย เนื้อเรื่องมีเป้าหมายแน่นอน และมีแนวคิดและแก่นของเรื่องที่เด่นชัด 2) วิธีเขียนอาจจะใช้แบบเล่าเรื่อง หรือให้ตัวละครสนทนากัน แต่ต้องเป็นบทสนทนาสั้น ๆ อาจมีการพรรณนาสลับบ้างก็ได้ และที่สำคัญคือ ต้องมีภาพประกอบเรื่อง ภาพและเรื่องควรอยู่ในหน้าเดียวกัน 3) ความง่ายในการใช้ภาษา ควรใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก และเรียบเรียงได้เหมาะสม สอดคล้องกับหลักภาษา และ 4) การจัดรูปเล่มหนังสือ ควรมีขนาด รูปร่างของหนังสือ ส่วนมากมีรูปร่างอยู่ 2 แบบคือ รูปแบบแนวตั้ง กับรูปแบบแนวนอน การเย็บเล่มต้องทนทานและเย็บด้วยความประณีตเพื่อจะได้ทนทานต่อการหยิบของ เด็ก

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชนิภรณ์ วงษ์กลม (2555) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุดวัฒนธรรมพื้นบ้านตำนานพื้นเมือง เรื่อง ฮีตสิบสอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นผลการวิจัยของ ประทีป ศรีวุ่น (2554) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท่องแดนปากพะยูน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยรัฐ ปู่หา (2554) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ยลแปลงยาว ถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดฉะเชิงเทรา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา ลอมไธสง (2554) ที่พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก่อนและหลังอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท่องเที่ยวเขาฉกรรจ์ฉันสุขใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์ (2554) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง "สกลนครบ้านเกิด" สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทรี เอ็นดูราษฎร์ (2555) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดห้วยโป่ง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมดี ผูกพิลา (2555) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดเมืองคนดีโคกศรีสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมดี ผูกพิลา (2555) ที่พบว่า ความตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นโคกศรีสุพรรณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด เมืองคนดีโคกศรีสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมลรัตน์ สุกใส (2556) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสาระวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องรักเมืองอุบลราชธานี ที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของหนูแพว วชิโสภ (2556) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ พบว่า นักเรียนมีความรู้หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนัษพร ท่าใหญ่ (2557) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ความจริงเสมือน เรื่อง บทสวดมนต์ ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญหรี วรอาจ (2557) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีความจริงเสมือนเรื่องประเทศสิงคโปร์ ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีประโยชน์ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ตตี (Petty, 1968: 469-476) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ คือ เป็นส่วนเพิ่ม หรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะชุดการฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาแบบฝึกฝนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาดีขึ้น แต่ต้อง

อาศัยการส่งเสริม และความเอาใจใส่จากผู้สอน ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างกัน ให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จด้านจิตใจมากขึ้น แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน โดยกระทำฝึกทันทีหลังจากนักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ แล้ว ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง และเน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผล การเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทาง เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป การให้นักเรียนทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้ทันที แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกจากที่อยู่ในหนังสือเรียน จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนเต็มที่ แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมชุดการฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกชุดการฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่มากขึ้น และแบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอน ลงทุนต่ำกว่าที่พิมพ์ในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ศึกษาได้ให้ความสำคัญในการสร้างความพึงพอใจในการเรียน เพราะแรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ เพราะมีอิทธิพลสำคัญต่อการเรียนรู้และการเรียนการสอนสูงมาก ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียน ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนได้พยายามสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ สนใจต่อการเรียน เกิดความสุข ซึ่งทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 231-235) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพในการเรียนจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายองค์ประกอบครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะด้านต่างๆ ของนักเรียนให้เกิดผลดี จึงต้องมีการพัฒนาแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจ การจัดสภาพการเรียนและการทำงาน รวมทั้งการให้บทเรียนที่เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน กล่าวคือ 1) แรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน ครูควรพยายามปรับบทเรียนและสภาพห้องเรียนที่จะสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่นักเรียนด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ 1.1) แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น อยากสำรวจตรวจสอบ อยากจัดการ ซึ่งความอยากรู้อยากเห็น มาสโลว์ถือว่าเป็นความต้องการความสำเร็จในชีวิต ทำให้มนุษย์แสวงหาสิ่งที่ตนเองต้องการ และพอใจที่ตนได้พบได้ทำ ครูจะพบว่า เด็กไม่ชอบอยู่นิ่ง การให้เด็กอยู่นิ่งๆ และไม่ให้ซักถาม จึงขัดกับความต้องการและแรงจูงใจของเด็ก หากครูใช้ความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองของผู้เรียนให้ถูกทาง และเป็นการเรียนในสิ่งที่เขาสนใจ ก็จะทำให้เขาประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาต้องการ 1.2) แรงจูงใจภายใน ได้แก่ ผลของการเรียนรู้ การได้รู้ผลและความสำเร็จของสิ่งที่ได้เรียนไปแล้ว เป็นแรงจูงใจภายใน หากผลของการเรียนรู้ เช่น คะแนนสอบทำให้เกิดกำลังใจ ถ้าสอบได้ แต่ถ้าสอบตกก็จะเสียกำลังใจ และรางวัลและการลงโทษ ในการเรียนการสอนนักเรียนต้องการกำลังใจจากครู ในขณะเดียวกันก็ต้องการคำแนะนำจากครูให้แก่ในสิ่งที่ทำไม่ถูกต้องเช่นกัน 2) ลักษณะของบทเรียน บทเรียนหรือ

ที่ทำให้ผู้เรียนทำ อาจทำให้เกิดแรงจูงใจสูงหรือต่ำก็ได้ เช่น ความยากง่ายของบทเรียน ความยากง่ายนี้อาจวัดจากทักษะของผู้เรียนหรืออาจสัมพันธ์กับความสามารถ ความต้องการ ความพอใจของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ความน่าสนใจของบทเรียน ความท้าทายของบทเรียน หรือบทเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกทำแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะทำให้สำเร็จ 3) ความคาดหวัง เป็นความคาดหวังที่มาจากกลุ่ม เพื่อนนักเรียน ครู พ่อแม่ และความคาดหวังของตนเอง ถ้าครูพยายามปลูกฝังค่านิยมในด้านความเชื่ออำนาจในตนเอง ความพยายามความสำเร็จให้แก่ผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน ก็มีผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน ตั้งใจเรียนมากขึ้น 4) สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและบรรยากาศของโรงเรียน ในชั้นเรียนมีกลุ่มเพื่อน ครู นอกห้องเรียนมีกลุ่มเพื่อน ครู หรือคนอื่น ๆ สภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยเสริมหรือบั่นทอนแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานของนักเรียนได้ กล่าวคือ 4.1) การได้รับกำลังใจจากครูหรือเพื่อนในเวลาเรียนหรือเวลาทำงาน จะเกิดกำลังใจในการเรียนขณะเดียวกัน ถ้าเพื่อนกลั่นแกล้ง ครูดูมากเกินไป ก็จะบั่นทอนความอยากเรียนของนักเรียน 4.2) การยอมรับจากกลุ่ม ครูในด้านความสำเร็จของการเรียนก็เป็นกำลังใจให้อยากเรียน 4.3) การรู้ถึงผลการเรียน เช่น การทดสอบ การแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้ใช้ความพยายาม มีแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานได้ 4.4) ระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน โรงเรียนเข้มงวดเกินไปในด้านระเบียบ เช่น ระเบียบการแต่งกาย โดยเฉพาะในวัยรุ่นทำให้ผู้เรียนเกิดความคับข้องใจ เกิดความขัดแย้งกับระเบียบกฎเกณฑ์ที่หยาบหยาบเกินไปเป็นเหตุให้แรงจูงใจลดลง เพราะบรรยากาศของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนสกปรก เสียงยวดยานหนวุกๆ ห้องเรียนอบอ้าว ก็ไม่สร้างแรงจูงใจในการเรียนเช่นกัน

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ ประทีป ศรีวุ่น (2554) ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่างานหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท่องแดนปากพะยูน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยรัถย์ ปู่หา (2554) ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่างานหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ยลแปลงยาว ถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา ลอมไธสง (2554) ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท่องเที่ยวเขาฉกรรจ์ฉันสุขใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสระแก้ว คะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์ (2554) ที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง "สกลนครบ้านเกิด" อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมดี ผุงพิลา (2555) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด เมืองคนดีโคกศรีสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมลรัตน์ สุกใส (2556) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องรักเมืองอุบลราชธานี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนัษพร ท่าใหญ่ (2557) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมความจริงเสมือน เรื่องบทสวดมนต์ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัณทิ

วรอจ (2557) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีความจริงเสมือน เรื่องประเทศสิงคโปร์ ผ่านไอแพด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า เนื้อหาและเวลาในการเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในอันดับสุดท้าย แสดงว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับวัยของนักเรียน ผู้ศึกษาต้องนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับปรุงเกี่ยวกับความเหมาะสมของหนังสือและวัยของผู้เรียนให้มีความชัดเจนมากขึ้น

1.2 ก่อนที่จะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมและแบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือครู รายละเอียดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและแบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และถูกต้อง

1.3 ผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมและแบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้กว้างขวางต่อไป

1.4 ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและแบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เนื้อหาและระดับชั้นอื่น ๆ ให้แพร่หลาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาและนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนหลายๆ โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เพื่อจะได้ข้อสรุปการศึกษาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างวิธีสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับวิธีสอนรูปแบบอื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์-
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2556). **ลายแทงนักคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย จำกัด.
- กัณฑ์ วรอาจ. (2557). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีความจริงเสมือน เรื่องประเทศสิงคโปร์ ผ่านไอแพด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตนา ใบกาซูยี. (2550). **การเขียนสื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวิทย์สาสน์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). “การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน” ใน **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์
วิจัย**. 5(1); 7-20.
- ธัญพร ทำใหญ่. (2557). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมความจริงเสมือน เรื่องบทสวดมนต์ผ่านไอแพด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชนิภรณ์ วงษ์กลม. (2555). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม ชุดวัฒนธรรมพื้นบ้านตำนานพื้นเมือง เรื่อง ฮีตสิบสอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนหลักสูตรและ
- ประทีป ศรีวุ่น. (2554). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ท้องแดนปากพะยูน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 จังหวัดพัทลุง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุดรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปิยรัฏฐ์ ปู่ทา. (2554). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ยลแปลงยาว ถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ใน **วารสารการ
วัดผลการศึกษา**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8, 30-36.

- พัชรีย์ เอ็นดูราษฎร์. (2555). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดห้วยโป่ง มูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมลรัตน์ สุกใส. (2556). ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องรักเมืองอุบลราชธานี ที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9. (2549). คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- โรงเรียนบ้านผักตบประจานกุล. (2561). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2561. อุดรธานี: กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนบ้านผักตบประจานกุล อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3.
- วนิช สุธารัตน์. (2547). ความคิดและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์. (2554). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสกลนครบ้านเกิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมดี ผูกพิลา. (2555). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด เมืองคนดีโคกศรีสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุพัตรา ลอมไธสง. (2554). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ท่องเที่ยวเขาฉกรรจ์ฉันสุขใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านผักตบประจานกุล อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

- _____ (2548). สรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ.2544-2548) รายงานการประเมิน. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ภาษาอังกฤษ

- Center for Critical Thinking. (1996). **Critical Thinking Workshop Handbook**. CA: Sonoma State University.
- Petty G. (1968). Language Workbooks and Practice Materials. In **Development Language Skills in the Elementary Schools**. p.469-472. New York: Allyn and Bacon Inc.